

Eindrapport van het project

WET MEDEZEGGENSCHAP OP SCHOLEN

Eindrapport van het project

WET MEDEZEGGENSCHAP OP SCHOLEN

Rob de Koning,
met medewerking van:
Janny Arends,
Loulène Boersma,
Machteld Kruidenier,
Gerard Willemsen.

Utrecht, mei 2009.

Voorwoord

Het project Wet medezeggenschap op scholen is een uniek project geweest, waarbij alle onderwijsorganisaties gezamenlijk de voorlichting en implementatie van de nieuwe wet in 2007 ter hand hebben genomen. Ondanks grote verschillen van inzicht tussen de organisaties bij het tot stand komen van deze wet hebben de onderwijsorganisaties na goedkeuring door de Eerste Kamer één geluid willen laten horen om het onderwijsveld objectief en doelgericht te informeren. De wet bracht nieuwe mogelijkheden voor scholen om medezeggenschap op eigen wijze vorm te geven. Nog zijn niet alle mogelijkheden benut, maar meer dan 90% van de scholen heeft zich intensief met de wet bezig gehouden en een vertaling gemaakt naar de eigen situatie.

De projectgroep WMS heeft alle betrokkenen, schoolbesturen, directies en leden van alle soorten medezeggenschapsraden daarbij breed en intensief voorgelicht en waar nodig ondersteund.

De projectgroep is van mening dat dit project kan worden afgerond, niet omdat de bekostiging naar het einde loopt, maar omdat wat rest aan werk (op een aantal scholen is de medezeggenschap nog niet op orde) geen zaak is van algemene voorlichting en ondersteuning, maar van maatwerk gericht op de specifieke situatie.

In de projectgroep waren de ideeën van de afzonderlijke organisaties vertegenwoordigd (bestuur en management, personeel, ouders en leerlingen), dat zou geleid kunnen hebben tot even zoveel discussies, maar de projectgroep is altijd uitgegaan van het adagium:

De voorlichting en de advisering moet eerlijk, objectief, gezamenlijk gedragen en bruikbaar zijn.

Dank zij Janny Arends, Loulène Boersma, Janine Eshuis (en tijdelijk Klaas te Bos), Petra Smolders, Machteld Kruidenier en Gerard Willemsen zijn we daar goed in geslaagd.

De projectgroep was bereikbaar via Lilian Schouten. Duizenden mensen hebben met haar contact gehad. Oplossingsgericht, altijd vriendelijk en zeer betrokken is zij het centrum van onze communicatie geweest.

Het project was niet mogelijk zonder de ruime financiële ondersteuning van het Ministerie van Onderwijs. Naast deze financiële ondersteuning heeft het Ministerie met als contactpersoon Boudewijn Spoorenberg ons waar nodig ondersteuning, maar ook veel ruimte gegeven om het project naar eigen inzicht vorm te geven.

Allen bedankt, want door jullie heeft de “Medezeggenschap: de wind in de zeilen”.

Rob de Koning, projectleider WMS.

Inhoud

1. Aanbevelingen
 - 1.1. Naleving van de wet.
 - 1.2. De inhoud van de wet
 - 1.3. Vanuit de conclusies van het ITS rapport
 - 1.4. Algemene aanbevelingen

2. Conclusies en opmerkingen van de projectgroep bij het rapport: Medezeggenschap: de wind in de zeilen.
 - 2.1. Conclusies
 - 2.2. De gevalsstudies
 - 2.3. Enkele slotopmerkingen

3. Opmerkingen bij de implementatie van de WMS in het tweede jaar (2008)
 - 3.1. Achterblijvers
 - 3.2. Betrokkenheid ouders
 - 3.3. Positie van de leerlingen in het vo.

4. Aantekeningen bij de wet. Toelichting per artikel.

5. Specifieke onderwerpen
 - 5.1. Rechtsgang of bemiddeling
 - 5.2. Advies en informatie centrum

6. Achtergrond en resultaten van het project WMS 2007 - 2009
 - 6.1. Doelgroepen
 - 6.2. Gerealiseerd doelstellingen
 - 6.3. Geschillencommissie
 - 6.4. Resultaten over de gehele periode
 - 6.5. Producten

7. Algemene gegevens

1. Aanbevelingen

De onderbouwing van de aanbevelingen is terug te vinden in de onderliggende tekst; er wordt ter plaatse naar de aanbeveling verwezen.

De projectgroep geeft vanuit haar expertise en op grond van haar ervaringen, met gebruikmaking van de conclusies van het ITS rapport, aan de Minister, de Staatssecretarissen voor Onderwijs¹ en de onderwijsorganisaties verenigd in de BAR, de volgende aanbevelingen:

1.1. Naleving van de Wet

- 1.1.1. Medezeggenschap is een zaak van gezamenlijkheid, bestuur, directie en raad, waarbij de onderlinge verhoudingen binnen de organisatie een belangrijke rol spelen. Ten aanzien van de zogenaamde achterblijvers adviseert de projectgroep de staatssecretaris een stimulerend en waar nodig een ondersteunend beleid. Daar waar partijen ondanks stimulering niet tot overeenstemming kunnen komen, adviseert de projectgroep een laagdrempelige instantie die partijen (evt.) bindend kan adviseren.²
- 1.1.2. De projectgroep adviseert scholen (bestuur, directie en personeel) waarbij de deelname van ouders en leerlingen aan de medezeggenschap sterk achterblijft, als eerste opstap een open en uitnodigende houding, waarbij iedere vorm van participatie welkom is.
- 1.1.3. De projectgroep adviseert scholen de deelname van leerlingen aan de medezeggenschap sterk te bevorderen door een voor leerlingen passende beloning te geven. We denken hierbij onder andere aan vrijstelling van bepaalde delen van (nauw) verwante lesstof, ondersteuning van leerling-mr-leden door mentoren, vergoeding van mr-cursuskosten, mr-scholing binnen schooltijd, enz.

1.2. De inhoud van de wet

- 1.2.1. In de discussie over de positie van de deelraden stelt de projectgroep de volgende mogelijkheid voor: Indien het bevoegd gezag van een school met één BRINnummer en meerdere locaties, met instemming van de mr van mening is dat de locaties als “zelfstandige eenheden” kunnen worden beschouwd, kan er gekozen worden voor de structuur gmr (=brinnummer) met medezeggenschapsraden (=locatie). (Dit vereist wellicht wijziging van de wet, of een soepele toepassing van het begrip mr).
- 1.2.2. De projectgroep adviseert bij de evaluatie van de wet een aantal kleine wijzigingen aan te brengen, waardoor er in en voor de praktijk meer duidelijkheid ontstaat.³
- 1.2.3. De projectgroep adviseert om het mogelijk te maken dat tussenvormen (intensieve samenwerking tussen twee scholen) en verticale onderwijsvormen een eigen adequate medezeggenschap kunnen ontwikkelen.
- 1.2.4. De projectgroep adviseert de staatssecretaris aan de LCG WMS te verzoeken om al voorafgaand aan de evaluatie te rapporteren of de bevoegdheden toereikend zijn en of er voldoende mogelijkheden zijn om de wet te interpreteren.

¹ De aanbevelingen kunnen natuurlijk ook door middel van richtlijnen, of besluiten nadere uitwerking krijgen

² Zie hoofdstuk 5.1. Rechtsgang of bemiddeling

³ De wijzigingen worden besproken in hoofdstuk 4.

1.3. Vanuit de conclusies van het ITS-rapport

- 1.3.1. Pijlers van de medezeggenschap zijn communicatie en gezamenlijkheid, zowel horizontaal binnen de geledingen en hun achterban, als verticaal tussen bestuur en medezeggenschapsraad. De projectgroep adviseert het onderwijsveld om ook zelf regelmatig en “breed” te blijven communiceren; eenduidige voorlichting te blijven geven, scholing op elkaar af te stemmen en creatief de communicatie te bevorderen.
- 1.3.2. Bij het vaststellen van de faciliteiten voor de ouders en de leerlingen dient ruimte voor scholing (tijd en geld) een belangrijk aandachtspunt te zijn.

1.4. Algemene aanbevelingen

- 1.4.1. rechtsgang of bemiddeling
De projectgroep adviseert de staatssecretaris meer nadruk te geven aan de mogelijkheid dat partijen alvorens zij een geschil aanhangig maken bemiddeling verzoeken bij de Landelijke Commissie voor Geschillen WMS.
- 1.4.2. advies- en informatiecentrum
De projectgroep adviseert de staatssecretaris de kennis, voorlichting en advisering met betrekking te de WMS blijvend te bundelen. Deze onafhankelijke ondersteuning kan onder verantwoordelijkheid van de BAR gezamenlijk in stand gehouden worden gehouden en uitgevoerd worden door de Stichting Onderwijsgeschillen⁴.

⁴ In de Beleidsadviesraad, ingesteld om het bestuur van de St. Onderwijsgeschillen te adviseren t.b.v. de WMS, participeren alle onderwijsorganisaties. In de projectgroep bestaat een minderheidsstandpunt ten aanzien van advies 1.4.2 .

2. Conclusies en opmerkingen van de projectgroep bij het rapport: Medezeggenschap: de wind in de zeilen⁵

De projectgroep maakt enkele kanttekeningen bij de ITS-conclusies en geeft daarbij een aantal suggesties voor de toekomst. Deze komen terug in de aanbevelingen. De conclusies van het rapport: “Medezeggenschap: de wind in de zeilen” worden hierna weergegeven in de oorspronkelijke nummering. In het kader staan de kanttekeningen van de projectgroep.

2.1. Conclusies:

1. De WMS blijkt in de praktijk goed te werken. Besturen, directies en (g)mr-leden zijn aangenaam verrast over de positieve gevolgen van de invoering van de WMS. De invoering van de WMS heeft geleid tot (zeer) duidelijke verbetering van de positionering van de (g)mr binnen de schoolorganisatie en het besluitvormingsproces over het beleid van de school. Ook zijn er meer garanties voor informatieverstrekking aan de (g)mr, is er een vergroting van het initiatiefrecht van de mr en een versterking van de positie van het personeel en ouders. Tenslotte is de motivatie bij ouders om een bijdrage te leveren aan de medezeggenschap over de hele linie groter. Hetzelfde geldt voor personeelsleden in het voortgezet onderwijs.
2. De medezeggenschap heeft de wind in de zeilen in het onderwijs. In vergelijking met de situatie voorafgaande aan de invoering van de WMS kunnen (g)mr'en een grotere rol spelen bij de veranderingen in het onderwijs, omdat ze niet alleen over meer bevoegdheden, maar ook meer scholing in medezeggenschap hebben genoten om slagvaardig te kunnen participeren in de besluitvorming.
3. Door de invoering van de WMS is de positie van de gmr duidelijker neergezet, waardoor dit orgaan een grotere rol kan spelen bij strategische beslissingen van het schoolbestuur. In de praktijk wordt de eigen verantwoordelijkheid van de gmr beter onderkend.
4. De medezeggenschapsstructuur is op de overgrote meerderheid van de scholen wat betreft de statuten en reglementen formeel op orde. De overgrote meerderheid (88%-92%) van de schoolbesturen had in september 2008 een statuut/reglement voorgelegd aan de (g)mr.

De projectgroep: conclusie 1 t/m 4.

De algemene conclusie dat het met de WMS goed gaat verheugt de projectgroep zeer. Door de positie waarin de projectgroep verkeert, vraagbaak voor problemen, lijkt het soms dat er nog veel scholen worstelen met de invoering. In de praktijk blijkt echter dat veel problemen interne communicatie problemen zijn die met enige ondersteuning snel oplosbaar of van dien aard zijn dat de verplichtingen van de WMS slechts een ondergeschikte rol spelen. Aanbeveling 1.1.1.

⁵ Medezeggenschap: de wind in de zeilen. Tweede evaluatieve studie invoering Wet medezeggenschap op scholen, mei 2009. ITS: Frederik Smit, Jan Doesborgh, Bert Felling, Jos van Kuijk.

5. Een zorgpunt is dat ruim een tiende van de schoolbesturen zich niet aan de formele verplichting heeft gehouden om een voorstel voor een statuut en reglement(en) voor te leggen aan de (g)mr.
6. In vergelijking met de peiling in september 2007 is de situatie verbeterd wat betreft het voorleggen van een statuut en reglement(en) door het bestuur aan de (g)mr: een derde van de schoolbesturen had vóór 1 mei 2007 geen voorstel voor een statuut en reglement(en) voorgelegd aan de (g)mr.
7. Er zijn geen verschillen binnen de groep schoolbesturen die geen statuut en geen reglement heeft voorgelegd aan de (g)mr wat betreft de richting van de school, de bestuursvorm van de school, en het aantal scholen dat het bestuur onder beheer heeft.
8. De redenen van de vertraging zijn:
 - De vertraging voor de invoering van de WMS ligt niet alleen bij de schoolbesturen, maar ook (g)mr-en hadden meer tijd nodig dan gepland om te reageren op de voorstellen van het schoolbestuur.
 - De meest genoemde redenen waarom geen reglementen aan de (g)mr zijn voor gelegd:
 - voorstellen zijn nog niet klaar (63%),
 - er zijn verschillen van inzicht tussen bestuur en (g)mr wat betreft de inhoud van het statuut en reglement(en) (26%)
 - het is lastig de medezeggenschapsstructuur te laten aansluiten bij de organisatie in het voortgezet onderwijs (22%).
 - Een belangrijke reden voor besturen in het voortgezet (speciaal) onderwijs om geen reglementen aan de gmr voor te leggen is, dat het in de praktijk lastig blijkt te zijn de medezeggenschapsstructuur te laten aansluiten bij de organisatie.

De projectgroep: Conclusie 5 t/m 8

De beschreven oorzaken van de vertraging komen sterk overeen met de vragen die de projectgroep binnen krijgt. Een korte kanttekening is daarbij te maken.

Hoewel de wet duidelijk aangeeft dat het bevoegd gezag het initiatief moet nemen bij het tot stand komen van statuut en reglement, wordt dit in een aantal gevallen overgelaten aan de mr. Daardoor ontstaan er verschillen van inzicht en discussies over bevoegdheden.

De conclusie dat het voor bepaalde scholen moeilijk is om de medezeggenschap te laten aansluiten op de organisatie onderschrijft de projectgroep. De discussies over de BRINnummers en de soms heel complexe structuur van het speciaal en voortgezet speciaal onderwijs maken het vinden van een oplossing die ieder tevreden stelt soms erg moeilijk.

Ondersteunend maatwerk is hierbij noodzakelijk. Aanbeveling 1.2.1.

9. De helft van de medezeggenschapsraden betreft de achterban niet bij de voorbereidingen op het overleg met het schoolbestuur. Men peilt bij de achterban geen meningen en vraagt niet om bespreekpunten.

De projectgroep: Conclusie 9.

Goede medezeggenschap staat en valt bij een goede communicatie binnen de school. Medezeggenschap en ook de WMS kan dat niet regelen. De wet biedt voldoende mogelijkheden om de communicatie te bevorderen, maar het hangt af de betrokkenen. Een open houding en de wil om naar elkaar te luisteren is een attitude. Aanbeveling 1.3.1.

10. In het voortgezet onderwijs en bij expertisecentra so/vso heeft de personeelsgeleding van de mr vaker een kennisvoorsprong op de ouder- en leerlinggeleding. De kennisvoorsprong van het personeel in de gmr op ouders en leerlingen ervaren (g)mr-leden, managers en bestuurders over de hele linie als een probleem.

De projectgroep: Conclusie 10.

De projectgroep acht de kennis voorsprong die personeelsleden hebben op de ouders en leerlingen niet als een probleem maar als een gegeven dat niet om een oplossing vraagt. De projectgroep maakt daarbij wel de kanttekening dat de kennis voorsprong ook heel betrekkelijk kan zijn. Een financieel deskundige ouder in de gmr kan zeer veel voor de organisatie betekenen. Ook zal de mr meer op hoofdlijnen moeten adviseren, dat maakt de participatie van ouders en leerlingen aantrekkelijker en verlangt minder detaillistische kennis. Aanbeveling 1.3.1.

11. De positie van havo/vwo-leerlingen in het voortgezet onderwijs is er door de invoering van de WMS op vooruit gegaan, in vergelijking met hun positie onder de vigeur van de WMO 1992. De bevindingen komen overeen met de peiling in september 2007.
12. Hoofdzakelijk leerlingen met een havo en vwo-opleiding doen ervaring op met formele medezeggenschap in het onderwijs, omdat de participatiebereidheid bij deze groep leerlingen ruim aanwezig is. Op scholen met een combinatie van schooltypen vmbo, havo en vwo zijn veelal alleen de havo- en vwo-leerlingen vertegenwoordigd in de mr.
13. Weinig tot geen leerlingen hebben geen zitting in de mr op vmbo-scholen, in het voortgezet speciaal onderwijs en bij expertisecentra so/vso. Dit betekent dat deze leerlingen niet zelf via formele inspraakorganen hun wensen kenbaar (kunnen) maken bij het schoolbestuur.

De projectgroep: Conclusie 11 t/m 13.

Ook de projectgroep heeft grote zorgen over de participatie van de vmbo-leerlingen. In het project is bijzonder veel aandacht besteed aan de bevordering van deelname. "Rule your school" een uitgebreide zeer toegankelijke handleiding die in opdracht van de projectgroep door het LAKS is ontwikkeld is daar een voorbeeld van. Aan de andere kant kent de projectgroep zeer goede voorbeelden van leerlingenparticipatie in zowel het vmbo als in het praktijk onderwijs. Kenmerkend is daarbij vooral de inzet van de directie van de scholen. Kortweg gezegd, als zij het zien zitten komt leerlingenparticipatie met meer dan voldoende inhoud van de grond. Aanbeveling 1.1.3.

14. Hoewel de formele kant met betrekking tot de faciliteiten in de WMS is geregeld, is er ontevredenheid over de vrijwilligersvergoeding voor ouders en de mogelijkheid van leerlingen in de (g)mr te kunnen participeren. In de praktijk blijken ouders en leerlingen onvoldoende voor hun rechten op te komen.

De projectgroep: Conclusie 14.

Er zijn bij de projectgroep vanuit de kant van de ouders geen vragen over de faciliteiten geweest. De projectgroep was dan ook verbaasd over deze conclusie. Anders ligt het met de faciliteiten voor leerlingen. Hierover heeft de projectgroep wel tal van vragen gehad: deelname binnen schooltijd aan cursussen, een vergoeding van de kosten van deze cursussen, het verkrijgen van vrijstellingen (bijv. voor burgerschapsvorming, de maatschappelijke stage of het vak management & organisatie) zijn problemen die leerlingen tegenkomen. Ook hier speelt de schoolleiding een cruciale rol. Aanbeveling 1.1.3.

2.2. De gevalsstudies

1. Een positieve, open, houding van bevoegd gezag en schoolleiding ten aanzien van medezeggenschap heeft een positieve invloed op de participatie van personeel, ouders en leerlingen.

De projectgroep: Dit komt in hoge mate overeen met de waarnemingen van de projectgroep.

2. Scholen weten vaak over een lange periode enthousiaste mr-leden aan zich te binden door hen te stimuleren een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het beleid en hen de nodige (materiële en immateriële) waardering te geven. Langdurige betrokkenheid van mr-leden, is van belang voor de continuïteit en kwaliteit van het aanbod van de medezeggenschap.

De projectgroep onderschrijft de waarde van continuïteit, maar is niet overtuigd van de noodzaak tot materiële beloning, waardering is natuurlijk iets dat voor iedereen belangrijk is.

3. Laag opgeleide ouders en vmbo-leerlingen participeren niet bij de medezeggenschap.
4. Havo en vwo-leerlingen leerlingen hebben meer kansen om ervaring op te doen met actief burgerschap: via de mr (leren) deelnemen aan en verantwoordelijkheid dragen voor de publieke zaak.
5. Het goed functioneren van leerlingen in de mr hangt samen met de aanwezigheid van een goed functionerende leerlingenraad, een geïnteresseerde achterban die eventueel rugdekking geeft en ondersteuning krijgt vanuit het personeel.
6. Leerlingen hebben via de mr echter nauwelijks invloed op hun leefomgeving (lessen, rooster, leeromstandigheden).

De projectgroep stelt dat de opmerkingen 3 t/m 6 constatering zijn die moeilijk om te zetten zijn algemeen beleid. Veel hangt van de school af, de attitude van schoolleiding en personeel. De projectgroep heeft vele goede voorbeelden gezien. Bijv. daar waar de leerlingleden in de mr een mentor hadden toegewezen krijgen om hen voor te bereiden op de vergadering. Aanbeveling 1.1.3.

7. Een deel van de schoolbesturen/directies en (g)mr-leden heeft na de wetswijziging met een frisse blik gekeken naar het functioneren van de medezeggenschap, de balans opgemaakt, de organisatie en de kosten tegen het licht heeft gehouden, beschikbare middelen geïnvesteerd en in overleg met de (g)mr keuzes heeft gemaakt voor een nieuwe aanpak ten behoeve van de

- verbetering van de kwaliteit via professionalisering van (g)mr-leden.
8. Door betere informatieverstrekking van het schoolbestuur en doordat (g)mr'en over meer bevoegdheden beschikken, groeit een deel van de raden in hun rol als 'countervailing power' van het bestuur. Onduidelijk is in welke mate de 'check' van de medezeggenschap invloed heeft op de 'balance' van het bestuursbeleid.
 9. Een sterkere positie van de gmr bij de medezeggenschap heeft soms geleid tot spanningen tussen de mr'en en de gmr.

De projectgroep acht deze beschrijvingen wel illustratief en herkent het meeste. Wel heeft de projectgroep ook geconstateerd dat er op scholen spanning is tussen de gmr en de mr. In de oude situatie werden bevoegdheden op initiatief van de mr overgedragen aan de gmr. Door de nieuwe wet is dit geheel verdwenen, veel mr-leden moeten aan deze situatie wennen. De betrokkenheid op de eigen (school)situatie is bij de mr groot. Als zaken door de gmr al geregeld zijn wordt dat niet altijd begrepen of onderschreven. De projectgroep denkt dat het een leerproces moet zijn om de verhouding gmr en mr helder te krijgen. Daarnaast is ook hier het code woord: communicatie!

2.3. Enkele slotopmerkingen gemaakt in het rapport

1. Een van de uitkomsten van het onderzoek is dat een groot deel van de onderwijsinstellingen gemakkelijk uit de voeten kan met de WMS en een kleiner deel (veel) meer tijd nodig heeft gehad om tot een definitieve vaststelling van het statuut en reglement(en) te komen dan in de wet is voorzien. Deze 'achterblijvers' zouden door uitwisseling van ervaringen veel kunnen leren van de 'koplopers' bij de medezeggenschap.
2. Er zou nagegaan kunnen worden welke verschillen er zijn tussen de scholen die tot de kopgroep van de medezeggenschap en welke scholen tot de achterblijvers behoren? Vervolgens zou kunnen worden vastgesteld waar deze verschillen mee samenhangen en hoe achterblijvers gestimuleerd kunnen worden de kansen en mogelijkheden die de WMS biedt beter te benutten.

De projectgroep: De suggestie in deze opmerkingen komt niet overeen met de waarneming van de projectgroep. Op scholen van zogenaamde "achterblijvers" is dikwijls veel meer aan de hand dan het probleem de medezeggenschap vorm te geven. De discrepantie tussen koplopers en achterblijvers wordt niet door de invoering van de WMS veroorzaakt. De algemene waarneming van de projectgroep is, dat als de medezeggenschap niet op orde is, er nog veel meer zaken binnen die organisatie niet goed lopen. Wat dat betreft is de medezeggenschap eerder een indicator.

1. De ontwikkelingen bij de medezeggenschap dienen te worden gevolgd, teneinde de vinger aan de pols te kunnen houden wat betreft de kwaliteit van de medezeggenschap en de betrokkenheid van de verschillende geledingen.
3. Uit het eerste evaluatieonderzoek naar de invoering van de WMS bleek dat ruim een kwart van de (g)mr-leden en ruim een tiende van de besturen in de toekomst behoefte had aan voorlichting van de Projectgroep WMS in verband met het functioneren van de inspraak (Smit & Elfering, 2007). De gewenste voorlichting omvatte een breed spectrum aan onderwerpen met als doel

de kansen en mogelijkheden die de wet biedt te concretiseren. Het ligt in de rede, gezien de vele vragen die er in het onderwijsveld leven, om de gewenste voorlichting over de WMS te blijven verstrekken via de diverse organisaties van besturen/management, personeel, ouders en leerlingen. Daarnaast is een optie om een landelijk kennis- en informatiecentrum te starten.

*De projectgroep zal in een apart hoofdstuk op het kennis- en informatiecentrum ingaan.
Aanbeveling 1.4.2.*

3. Opmerkingen bij de implementatie van de WMS in het tweede jaar

3.1. Achterblijvers

De projectgroep heeft gedurende het gehele jaar veel aandacht gegeven aan de zogenaamde achterblijvers. Daarbij valt een aantal zaken op.

Achterblijvers moeten zich melden om gesignaleerd te kunnen worden. Zowel op de website als in publicaties is daarop gewezen. De “melding” is zeer laagdrempelig geweest. Een mailtje was voldoende om de projectgroep actie te laten ondernemen. Gewoonlijk werd met de schrijver contact opgenomen om het probleem in kaart te brengen. In een aantal gevallen bleken het communicatieproblemen te zijn die snel oplosbaar waren. Het was echter opvallend dat veel “achterblijvers” anoniem reageerden en directe actie van de projectgroep niet noodzakelijk achtten. Slechts in een enkel geval is er een bericht gegaan naar het bevoegd gezag met het verzoek specifieke aandacht te besteden aan de medezeggenschap op hun school. Uit het onderzoek van het ITS blijken de redenen van achterblijven zeer uiteenlopend. In de meeste gevallen is maatwerk noodzakelijk. Daarnaast wil de projectgroep er op wijzen dat “achterblijvers” geen stabiele groep vormen. Medezeggenschap is een dynamisch proces en hangt sterk samen met de betrokkenheid van de deelnemers. De situatie kan daarom van jaar tot jaar veranderen. *Aanbeveling 1.1.1.*

3.2. Betrokkenheid ouders

Aandacht voor de betrokkenheid ouders in het speciaal en voortgezet onderwijs. Deze doelgroepen zijn veel moeilijker te bereiken dan de ouders in het primair onderwijs. De organisatiegraad van deze ouders is laag tot zeer laag. In het speciaal onderwijs zien wij een hoge mate van betrokkenheid op de school waar hun kind zit, maar deze betrokkenheid is gecentreerd rond het welzijn van hun kind. Veel scholen voor speciaal onderwijs hebben ouderraden waarin welzijn, zorg en begeleidingsparticipatie belangrijke thema's zijn. De behoefte om dit om te zetten in participatie in de mr blijkt niet groot te zijn.

Bij het voortgezet onderwijs speelt de houding van de leerlingen een belangrijke rol. Vader of moeder op school roept bij veel leerlingen afwijzing af. Specifieke zorg is er voor deelname aan de medezeggenschap van laag opgeleide ouders. Deze blijft ver achter. Voor veel scholen zijn de opbouw van (intensieve) contacten en communicatie met deze doelgroep veel belangrijker dan het formele orgaan van de medezeggenschap. De projectgroep formuleert hierbij de volgende *aanbeveling 1.1.2.*

3.3. Positie leerlingen in het vo

Aandacht voor de positie van leerlingen in het voortgezet onderwijs. De projectgroep heeft dit aandachtspunt in nauwe samenwerking met het LAKS opgenomen. Allereerst is er gedurende 9 maanden vanuit het project WMS een aparte medewerker (2/5) bij het LAKS aangesteld om de mogelijkheden voor de WMS bij het LAKS te intensiveren. Daarnaast is de werkmap/klapper “Rule your school” ontwikkeld ten behoeve van de doelgroep leerlingen vmbo. Zowel taal als onderwerpen zijn voor de gemiddelde vmbo'er zeer toegankelijk en boeiend gebracht. Leerlingen krijgen op een interessante manier inzicht in nut en noodzaak van medezeggenschap en een handreiking om in de

eigen situatie zaken te realiseren. De verspreiding van deze werkmap is (op aanvraag) bij ongeveer 30% van de vmbo-scholen. Het LAKS ondersteunt en begeleidt dit traject. In tegenstelling tot de bevindingen in het ITS -rapport is de projectgroep zeer goede voorbeelden tegengekomen van doeltreffende leerlingenparticipatie in VMBO en Praktijkonderwijs. Hier blijkt dat naar hen geluisterd wordt.

De projectgroep heeft het volgende probleem gesignaleerd. De facilitaire mogelijkheden van de leerlingen zijn dikwijls erg gering. Geen middelen om cursussen te volgen, geen mogelijkheid om dit binnen schooltijd te doen, geen compensatie in het leerproces. De projectgroep formuleert hierbij de volgende *aanbeveling 1.1.3*.

4. Aantekeningen bij artikelen in de wet, die tot vragen hebben geleid bij info@infowms.nl

Artikel 1.

Het begrip “school” is door een uitspraak van de geschillencommissie gelijk gesteld aan het hebben van een BRINnummer. Ook OCW heeft hierover een uitspraak gedaan. Door de vele fusies in het voortgezet onderwijs hebben zeer grote scholengemeenschappen vaak één BRINnummer. Dit heeft gevolgen voor de medezeggenschapsstructuur. Eén BRINnummer = één medezeggenschapsraad. Alle onderliggende scholen en locaties, soms verspreid over diverse gemeenten moeten het doen met een deelraad. Hoewel een deelraad in principe gelijke instemmings- en adviesbevoegdheden kan hebben is het niet mogelijk om zogenaamde getrapte verkiezingen naar de centrale mr te organiseren. Indien er meerdere BRINnummers zijn wordt de gmr door de leden van de mr’s gekozen. De centrale mr bij een BRINnummer wordt echter niet door de leden van de deelraden gekozen, maar door alle ouders/leerlingen en personeel van de hele organisatie. Het kiezen van de mr bij deze grote scholengemeenschappen stuit ondermeer op technische problemen. Ook de onbekendheid van de mr-leden bij de meeste ouders of personeelsleden is vaak belemmerend om zich betrokken te voelen bij dit soort megaverkiezingen. Wellicht kan met een richtlijn of een besluit opgelost worden. *Dit leidt tot aanbeveling 1.2.1.*

Artikel 1.

Het begrip “ouders” wordt in relatie tot de verkiezingen als problematisch ervaren. We zijn gevallen tegen gekomen waarbij 2 kinderen op een school “recht” hebben op 8 stemmen. Sommige scholen lossen dit op door de regel één kind één stem. De projectgroep WMS heeft de verkiezingen nader toegelicht in Capita Selecta nr. 9. Uitsluiting, anders dan in de wet genoemd, wordt door de projectgroep niet ondersteund. Wel blijft regelmatige voorlichting hierover noodzakelijk.

Artikel 4 lid 1

Er is veel discussie over zogenaamde verticale structuren. Juniorschool, po en vo onder een bestuur, vo en mbo onder één BRINnummer en één bevoegd gezag, waaronder de verticale agrarische scholen(gemeenschappen). De medezeggenschapsstructuur bij het mbo is anders geregeld, ook gelden andere bevoegdheden, maar voor zowel de vmbo leerlingen als de mbo-studenten moet er binnen dezelfde organisatie/school een duidelijke medezeggenschapsstructuur zijn. Onder juristen zijn de meningen over een oplossing verdeeld, in de praktijk lopen veel zaken en afspraken in elkaar over. Wellicht kan met een nadere richtlijn of een besluit opgelost worden. *Aanbeveling 1.2.3.*

Artikel 4 lid 2

Het artikel wordt dikwijls zo uitgelegd dat iedere school zijn eigen gmr-leden moet leveren. Dit leidt in bepaalde gevallen tot onwerkbaar situaties waardoor zeer grote gmr’s ontstaan. Ook de situatie waarbij school A het ene jaar een ouderlid afvaardigt en het andere jaar een personeelslid komt regelmatig voor. Dit komt de continuïteit niet altijd ten goede. Wellicht kan met een aanpassing van de wettekst meer duidelijkheid worden gegeven.

Voorstel:

Bij de evaluatie van de wet de tekst anders en duidelijker formuleren. *Aanbeveling 1.2.2.*

Artikel 4 lid 3

De verkiezing van de leden van de gmr blijkt in de praktijk tot onduidelijkheden te leiden. Ook hiervoor kan een eventuele bijstelling van de tekst een oplossing bieden.

Voorstel:

De leden van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad worden gekozen door de personeelsleden, respectievelijk de ouderleden en de leerlingleden van de afzonderlijke medezeggenschapsraden uit per geleding het personeel, de ouders en leerlingen en wel zo dat het aantal leden personeel gelijk is aan het aantal ouders of leerlingen. Bij de evaluatie van de wet kan de tekst anders worden geredigeerd. *Aanbeveling 1.2.2.*

Artikel 5.

De medezeggenschapsraad wordt in rechte vertegenwoordigd door de voorzitter. De Voorzieningenrechten Rechtbank Arnhem heeft gesteld dat de mr geen procespartij kan zijn anders dan in relatie tot het bevoegd gezag bij de geschillencommissie of de Ondernemingskamer. De mr is geen rechtspersoon. (zaaknummer/rolnummer 178006/KG ZA 08-764 d.d. 19 december 2008). De gevolgen van deze uitspraak zullen nader bekeken moeten worden, zeker in het kader van onjuiste handelwijze van de mr. Een ouder/personeelslid kan niet de mr voor de rechter dagen om te pleiten voor bijv. verkiezingen conform het in de wet gestelde (schriftelijk en geheim). Het verdient aanbeveling om een tekst met de volgende strekking op te nemen: in de wet genoemde "partijen" moeten direct of via de mr een ingang hebben tot de rechter om naleving van de wet door bevoegd gezag en of raden af te dwingen.

Artikel 6

Hoewel door de algemene bevoegdheden in de WMS vrijwel ieder gesprek en advies mogelijk is, blijkt toch de positie van het onderwerp begroting onduidelijk. Instemming of advies. Zie artikel 8: waar de begroting wel als informatierecht maar later niet meer wordt genoemd bij instemming of advies. Het zou veel duidelijkheid verschaffen als dit in de wet wordt opgenomen in plaats van in de Memorie van toelichting. De projectgroep stelt voor dit expliciet in de wet op te nemen. *Aanbeveling 1.2.2.*

Artikelen 10 t/m 14 in relatie tot artikel 16 roept nogal wat vragen op.

Waar hoort wat thuis en waarom is het dan ook in ons reglement opgenomen als het een bevoegdheid van de gmr is. Een bevoegdheid valt óf de mr óf de gmr toe. Dat is niet vooraf te bepalen. De projectgroep blijft van mening dat alle bevoegdheden in beide reglementen (mr en gmr) moeten zijn opgenomen. Het bestuur zal op basis van de reikwijdte van een voorgesteld besluit de aangelegenheid voorleggen aan één of van beide raden. Een aangelegenheid kan op twee niveaus (of meer) spelen - maar dan verschillende aspecten ervan: beleid en uitvoering bijvoorbeeld. Een aangelegenheid behoort vrijwel nooit in zijn totaliteit bij of de gmr of de mr. Dit moet dus door het bevoegd gezag zorgvuldig worden verwoord. Wellicht dat met de tijd er meer duidelijkheid binnen de organisatie ontstaat.

Artikel 15, lid 3:

het is niet duidelijk wie de achterbanraadpleging organiseert. De projectgroep is van mening dat het tot de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag behoort om de besluitvorming zo goed mogelijk te laten verlopen. Het verdient aanbeveling dit als zodanig in de wet te noemen. *Aanbeveling 1.2.2.*

Artikel 18.

Er is een discussie binnen bepaalde groeperingen over het omzetten van bevoegdheden van instemming naar advies en de gevolgen die dat al dan niet heeft voor de bepalingen in de CAO. De CAO laat zaken over aan de personeelsgeleding, maar als die dan afziet van instemmingsrecht ontstaat er een conflict met wettelijke verplichtingen vanuit de arboregeling.

Artikel 20.

Hierboven is al gewezen op de positie van de deelraad in relatie tot de gmr-verkiezingen.

Artikel 20 lid 1.

Hier ligt een majeur probleem; een groot schoolbestuur met nagenoeg volledig zelfstandige onderdelen moet formeel deelraden instellen, terwijl alles is gericht op een zelfstandig functioneren. In een aantal gevallen zijn de scholen in diverse gemeenten gesitueerd met ieder een geheel eigen infrastructuur. De deelraad is van oorsprong bedoeld om een dislocatie of een afdeling een eigen gezicht te geven. Nu echter hele scholen aangewezen zijn op een deelraad (Nb. De mr moet de instelling van een deelraad verzoeken aan het bevoegd gezag en daarmee met 2/3 meerderheid instemmen) geeft die afhankelijke positie op veel scholen problemen. *Aanbeveling 1.2.1*

Artikel 20 lid 2

Wij hebben geen zicht op de omvang het gebruik van dit artikel. We zijn het in de praktijk niet tegen gekomen.

Artikel 20 lid 3

Idem

Artikel 20 lid 5

De vragen die wij krijgen m.b.t. bovenbestuurlijke medezeggenschap zijn uiterst complex. Vooral de vormgeving en het formuleren van bevoegdheden levert veel problemen op. Dit is een onderwerp voor een nieuw hoofdstuk in de Capita Selecta.

Artikel 21.

De projectgroep heeft vanuit de medezeggenschapsraad veel vragen gekregen over de positie van het bevoegd gezag in relatie tot statuut en reglement. Veel schoolbesturen voeren de opdracht in artikel 21 niet uit en laten (al) het initiatief over aan de mr. Ook blijken veel schoolbesturen zich niet bewust dat zij dit "verplicht" zijn. Voorlichting zal hier noodzakelijk blijven.

Artikel 22 e

In relatie met artikel 28. Een voorbeeld: In zaak LCG WMS 08.021 waarin de mr een vergoeding voor de kosten van bijstand vraagt en de LCG WMS geen uitspraak doet vanwege de nalatigheid van het bestuur om deze zaak op te nemen in het statuut. Deze opstelling van de LCG WMS geeft

de mr geen mogelijkheden om de kosten te verhalen. Nb.: de gang naar de Ondernemingskamer is tot nu toe door slechts een school ondernomen: te hoogdrempelig. Maar ook daar deed de Ondernemingskamer geen uitspraak over de kosten. *Aanbeveling 1.2.4.*

Artikel 28 lid 2.

Een rechtsgeding moet altijd mogelijk zijn: indien er geen regeling in het statuut beschreven staat, zou het bevoegd gezag hiertoe toch verplicht moeten worden.

Met artikel 22 vormt dit een samenhangend probleem. De rechtsgang van de medezeggenschapsraad is mede afhankelijk van de middelen die zij ter beschikking hebben. Het komt regelmatig voor dat in het statuut geen afspraken ten dien aangaande zijn opgenomen. De mr komt hierdoor in een afhankelijke positie; zowel de Ondernemingskamer als de LCG WMS hebben in het recente verleden hierover juridisch juist, maar voor de betrokkenen onbevredigende uitspraken gedaan. Het verdient aanbeveling om de rechtsgang voor de mr niet afhankelijk te maken van het al dan niet juist en op de goede plaats formulieren van faciliteiten. Indien de mr de gang naar een uitspraak van genoemde colleges wenst, komen de daartoe noodzakelijke kosten voor rekening van het bevoegd gezag. *Aanbeveling 1.2.5.*

Artikel 28 lid 4

We moeten constateren dat hier nog heel wat voorlichting over kan plaats vinden. Vooral de leerlingen krijgen onvoldoende mogelijkheden om binnen schooltijd naar cursussen te gaan of mr werk te doen. Ook de vergoeding voor cursussen blijft bij leerlingen een lastig punt.

Aanbeveling 1.1.3.

Artikel 29 lid 1

En de gevolgen voor andere wetgeving o.a. arboregelingen, WOR

Artikel 37

Overeenkomstige toepassing:

Waarom wordt de bovenbestuurlijke medezeggenschapsraad niet genoemd?

Artikel 41 en 43 kunnen vervallen.

Algemeen:

Bestuur legt het onthouden van instemming naast zich neer. Indien geen instemming met een voorgenomen besluit wordt verkregen moet het bevoegd gezag ingevolge van artikel 32 of het voorstel intrekken of voorleggen aan de commissie voor geschillen. Indien het bevoegd gezag geen activiteiten onderneemt en het voorgenomen besluit "gewoon" uitvoert, rest de mr slechts de gang naar de Ondernemingskamer. Gezien het feit dat hierover herhaaldelijk vragen zijn binnengekomen blijkt dat de uiteindelijke gang naar de Ondernemingskamer voor de (g)mr een veel te hoge drempel heeft. *Aanbeveling 1.4.2.*

5. Specifieke onderwerpen

5.1. Rechtsgang of bemiddeling

De rechtsgang is voor zowel het bevoegd gezag als voor de (geledingen) medezeggenschapsraad in de wet goed geregeld. Kort samengevat: als je het onderling niet eens kunt worden is er de gang naar de Landelijke Commissie voor Geschillen WMS en als het bevoegd gezag zijn verplichtingen niet of onvoldoende nakomt kan men navolging van de wet bepleiten bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam. Een duidelijke en juridische zekerheid. Aan deze rechtsgang wil de projectgroep niet tornen, wel echter een aantal kanttekeningen maken.

In het kader van de oproep van de projectgroep om zogenaamde “achterblijvers” voor ondersteuning te melden is de projectgroep dikwijls geconfronteerd met ernstige miscommunicatie tussen de betrokken partijen. Niet alleen verschil van mening, maar ook nalatigheid of ernstige passiviteit bij een of meer partijen binnen een school. Hoewel het hoofdzakelijk mr-leden of leden van een van de geledingen zich meldden, bleken ook sommige schoolbesturen extra ondersteuning nodig te hebben. In veel gevallen is door de projectgroep gewezen op de formele rechtsgang; zeker waarbij er sprake was van (grote) nalatigheid van het bevoegd gezag, (immers alleen de mr kan naar de Ondernemingskamer). Dit finale advies is nooit opgevolgd. De mr had onvoldoende energie / doorzettingsvermogen om deze ingewikkelde procedure in te gaan; men liet het erbij zitten. Dit was meerdere malen het antwoord van de betrokken mr-en. Van de andere kant bleken ook schoolbesturen soms tegen een muur van onwil te lopen. De mr kon/wilde geen instemming geven aan statuut en reglement die aan de wet voldeden. Bij de mr stond inperking van de bevoegdheden van het bevoegd gezag voorop. Natuurlijk is de gang naar de LCG WMS een mogelijkheid, maar ook daar liet het bestuur het erbij zitten en bleef men het oude reglement hanteren. De projectgroep is van mening dat door (creatief) gebruik te maken van de bemiddelingsfunctie van de LCG WMS veel frustratie kan worden voorkomen. Zowel de commissie als partijen zouden hiervan eenvoudiger en minder formeel met elkaar om moeten gaan. De gang naar de rechter neem je niet zo snel is en is gebonden aan allerlei termijnen en procedures. De projectgroep wil bemiddeling niet in de plaats stellen van de normale rechtsgang, maar de onafhankelijkheid van de commissie (geen bestuur, vak- of ouderorganisatie) apart positioneren; een orgaan dat beschikt over specifieke kennis, kan adviseren, kan bemiddelen en vast gelopen processen in beweging kan zetten. De structuur waarbinnen deze bemiddeling kan functioneren wordt beschreven in hoofdstuk 5.3. *Aanbeveling 1.4.1.*

5.2. Advies- en informatie centrum

In de projectgroep is de afgelopen veel informatie ontwikkeld en kennis opgeslagen. Door de veelheid van adviezen zijn vrijwel alle onderwerpen meerdere malen langs gekomen. De neerslag van de informatiestroom en de ontwikkelde kennis is voor een deel toegankelijk gemaakt en gepubliceerd d.m.v. de website en de capita selecta. Daarnaast heeft de projectgroep tal van andere publicaties geproduceerd. De projectgroep zou het in hoge mate betreuren als de expertise niet meer gebruikt zou worden. Deze expertise is zeer toegankelijk voor besturen en mr-leden: de website is daarvan een treffend voorbeeld. De projectgroep is reeds van diverse kanten benaderd om de website en haar publicaties commercieel over te nemen. De projectgroep ziet echter

mogelijkheden om op basis van gezamenlijkheid, gedragen door alle onderwijspartijen het geven van algemene informatie en advisering te continueren. *Aanbeveling 1.4.2.*

5.3. Juridische en organisatorische vormgeving.

Kenmerkend voor de Wet medezeggenschap op scholen is dat elke school, regionaal expertise centrum en centrale dienst is aangesloten bij de Landelijke Commissie voor Geschillen WMS. Deze LCG WMS wordt gezamenlijk in stand gehouden door alle onderwijsorganisaties. De commissie wordt bij haar werkzaamheden ambtelijk en administratief ondersteund door de Stichting Onderwijsgeschillen. Een onafhankelijke organisatie, die wordt geadviseerd door de Bestuurs Advies Raad, in dit orgaan zijn dezelfde onderwijsorganisaties vertegenwoordigd. De uitgangspunten van de WMS, gezamenlijkheid, transparantie en onafhankelijkheid houden hierdoor een stevig fundament.

De meerderheid van de projectgroep⁶ adviseert de kennis, voorlichting en advisering met betrekking tot de WMS middels de stichting Onderwijsgeschillen blijvend te bundelen en raadt de onderwijsorganisaties aan in de BAR hierover positief te adviseren. *Aanbeveling 1.4.2.*

⁶ Een minderheid van de projectgroep heeft onvoldoende mandaat om dit namens enkele besturenorganisaties te ondersteunen.

6. Achtergrond en resultaten van het project WMS 2007-2009

6.1. Doelgroepen

Primair: allen direct bij medezeggenschap betrokkenen, te weten (g)mr-leden, schoolleiders, en (leden van) schoolbesturen. Secundair: alle andere betrokkenen bij de school, waarbij bijzondere aandacht wordt gegeven aan toekomstige (g)mr-leden.

Resultaat: De projectgroep heeft een bijna 100% naamsbekendheid als vraagbaak en informatiepunt voor de WMS. Reeds in november 2007 constateerde het ITS in haar onderzoek dat de (naams)bekendheid van de projectgroep WMS bij alle doelgroepen zeer groot was.

6.2. Gerealiseerde doelstellingen:

Het project heeft de invoering van de WMS bevorderd door het geven van voorlichting en hulp bij implementatie WMS en heeft bij alle geledingen het nut en de noodzaak van medezeggenschap op een positieve manier onder de aandacht weten te brengen.

Het project heeft

- een krachtige impuls gegeven aan de discussie over de medezeggenschap van ouders, leerlingen en werknemers in en rond de school,
- ruime voorlichting gegeven over de veranderingen die de WMS met zich meebrengt voor wat betreft de inrichting van de medezeggenschap binnen de school en op bovenschools niveau,
- de belangrijkste keuzemogelijkheden die de wet met zich meebrengt voor het bevoegd gezag en de (geledingen van de) mr en de gmr zichtbaar gemaakt,
- voorlichting gegeven over de eisen die de wet stelt aan (de totstandkoming van) het medezeggenschapsstatuut en het medezeggenschapsreglement (wie, wat en wanneer?) door de projectorganisatie ontwikkelde handreikingen (voor statuut en reglement) voor alle betrokkenen toegankelijk gemaakt,
- ondersteuning bij de implementatie de handreikingen geboden.
- het project heeft voortdurend rekening gehouden met ontwikkelingen in het veld en hermaalde de voorlichting aangepast en nieuwe accenten gelegd.

6.3. Geschillencommissie

De projectgroep heeft de discussie over en de vorming van een Landelijke Commissie voor Geschillen WMS bevorderd, ondersteund en tot resultaat weten te brengen. De LCG WMS is op 1 januari 2008 als zelfstandig instituut van start gegaan.

6.4. Resultaten over gehele projectperiode:

Het project heeft de volgende opbrengsten gerealiseerd:

- alle doelgroepen zijn geïnformeerd over het belang van de medezeggenschap in het algemeen voor de betrokken geledingen alsmede de school/scholenorganisatie;
- alle doelgroepen zijn bekend met de veranderingen alsmede de belangrijkste keuzemogelijkheden die de WMS met zich meebrengt;

- schoolbesturen en schoolleiding zijn bekend met de verplichtingen die wet hen stelt ten aanzien van de totstandkoming van het medezeggenschapsstatuut en het medezeggenschapsreglement alle geledingen van de mr en de gmr zijn bekend de procedure ten aanzien van de totstandkoming van het medezeggenschapsstatuut en het medezeggenschapsreglement alsmede hun onderscheiden posities hierin;
- alle doelgroepen zijn bekend met de handreikingen voor het medezeggenschapsstatuut en -reglementen.

6.5. Producten

Het project heeft de volgende producten⁷ opgeleverd:

- Handreikingen medezeggenschapsstatuut en -reglementen (het ITS constateert in 2007 dat vrijwel alle scholen gebruik maken van de door de projectgroep ontwikkelde handreikingen).
- De website, heeft zeer grote bekendheid en is door 137.658 (begin april 2009) bezoekers geraadpleegd. Nog steeds is het bezoekers aantal gemiddeld 174 per dag. De website voorziet in een behoefte en zal moeten worden voortgezet.
- E-mail ondersteuning: Het e-mail contact is frequent: er komen nog steeds per dag 5 -10 vragen binnen. In de begin periode waren er dagen dat er 40 - 60 vragen binnenkomen. De aard van de vragen is divers. Van een directe vraag tot ondersteuning tot eenvoudige interpretatie vragen. Het is handig om in de toekomst dit e-mail adres te laten blijven bestaan, maar dan in de vorm van brievenbus en doorgeef plek naar de onderwijsorganisaties.
- schriftelijke informatieverstrekking (o.a. brochures, nieuwsbrieven, minimum oplage per editie 30.000)
- zakboek medezeggenschap oplage > 55.000 (herdrukt). Voorziet in een blijvende behoefte en kan regelmatig aangepast en herdrukt worden,
- capita selecta en het boekje Medezeggenschap van klasse. (oplage 30.000)
- de brochure: "Ik, in de mr?!" (oplage 220.000)
- De map "Rule your school" een uitgebreide handreiking voor vmbo-leerlingen, (oplage 500, kan gekopieerd worden)
- De mr-prijzen 2007 en 2008 met een eigen prijs voor de beste leerlinggeleding in het voortgezet onderwijs.
- helpdeskfunctie door alle onderwijsorganisaties
- landelijke en regionale voorlichtingsbijeenkomsten
- jaarlijks een landelijke congres (voorziet in een blijvende behoefte)
- instrumenten die ten behoeve van kwaliteit zorg medezeggenschap.

2de jaar:

In het tweede jaar werd op basis van het 1ste ITS onderzoek (november 2007) door de staatssecretarissen voor onderwijs de opdracht nader gespecificeerd en uitgebreid (brief van 29 januari 2008 aan de Tweede Kamer). De tekst luidt als volgt:

- gerichte benadering en ondersteuning van achterblijvers (besturen en/of medezeggenschapsorganen) bij de invoering van de WMS;
- aandacht voor betrokkenheid van ouders bij medezeggenschap in het speciaal en voortgezet

⁷ In dit rapport wordt geen volledige opsomming gegeven van alle producties. Zie hiervoor het downloadcentrum op de website www.infowms.nl

onderwijs, aandacht voor de positie van leerlingen in de medezeggenschap binnen het voortgezet onderwijs,

- voortzetting van het monitoren van de ontwikkeling van de medezeggenschap in 2008, waarbij een accentverschuiving plaats vindt van de structuur (is alles formeel op orde?) naar het inhoudelijk functioneren van de medezeggenschap.

In samenwerking met de VGS is een intensief begeleidingstraject opgezet voor de scholen die oorspronkelijk op basis van ontheffingsmogelijkheden van de WMO de tijd hebben gekregen om tot 1 augustus 2009 medezeggenschap op grond van de WMS te realiseren. De VGS zal hierover een eigen rapportage uitbrengen.

Het laatste aandachtspunt, voortzetting monitoring, heeft geleid tot het 2de onderzoek door het ITS, Nijmegen.

Eind juni 2008 geeft de projectgroep een tweede opdracht aan het ITS. De beschrijving van de opdracht en de daaruit voortvloeiende vraagstelling is terug te vinden in het eindrapport Medezeggenschap: "De wind de in zeilen". Dit rapport is een van de elementen die de projectgroep heeft gebruikt bij het formuleren van de slotevaluatie en de aanbevelingen. Het rapport maakt onderdeel uit van deze eindevaluatie.

7. Algemene gegevens

Opdrachtgevers:

De gezamenlijke onderwijsorganisaties, verenigd in de Stuurgroep WMS.

Organisaties voor bestuur en management: AVS, Besturenraad, bond KBO, bond KBVO, ISBO, VBS, VOS/ABB, LVGS, VGS, PO-raad (vanaf maart 2008), VO-raad,

Onderwijsvakorganisaties: Algemene Onderwijsbond, CNV Onderwijs, CMHF

Ouderorganisaties: LOBO, NKO, Ouders & COO, VOO

Leerlingenorganisatie: LAKS

Subsidie verstrekker:

De Minister van Onderwijs, Mevr. M. Van der Hoeven (2006)

en De Staatssecretaris voor Onderwijs, Mevr. S. Dijkema en

mevr. J.M. van Bijsterveldt-Vliegthart (2008)

1ste Subsidiebeschikking: BGS/UBT-06/188695U, d.d. 16 november 2006

2de Subsidiebeschikking: vervolg op basis van het projectvoorstel 'Continuering project WMS 2008; Medezeggenschap op niveau' van de Stuurgroep WMS.

Aannemer en financiële administratie

De Algemene Onderwijsbond, Jaarbeursplein 22 te Utrecht

Uitvoering:

Projectgroep WMS, bestaande uit:

Rob de Koning, projectleider (onafhankelijk)

Janny Arends, namens de ouderorganisaties

Loulène Boersma, namens de besturenorganisaties

Janine Eshuis (tijdelijk vervangen door Klaas te Bos), namens de besturenorganisaties

Machteld Kruidenier, namens het LAKS (2de jaar), Petra Smolders (1ste jaar)

Gerard Willemsen, namens de onderwijsvakorganisaties

Secretariële en organisatorische ondersteuning: Lilian Schouten

Looptijd:

Op basis van de subsidiebeschikking BGS/UBT-06/188695U, d.d. 16 november 2006

is het project tweemaal verlengd tot 1 juni 2009.

Colofon

Projectgroep WMS
Postbus 2127
3500 GC Utrecht

Extra exemplaren: I.schouten@onderwijsgeschillen.nl

Ontwerp en opmaak
Drupsteen + Straathof, Den Haag

Drukwerk
Drukkerij A-twee, Waddinxveen